

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

21. oktoober 2010*

Kohtuasjas C-205/09,

mille ese on EL artikli 35 alusel Szombathelyi Városi Bírósági (Ungari) 22. aprilli 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. juunil 2009, kriminaalasjas süüdistuses

Emil Eredicsi ja

Mária Vassné Sápi,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J.N. Cunha Rodrigues (ettekandja), kohtunikud A. Arabadjiev, A. Rosas, U. Lõhmus ja A. Ó Caoimh,

* Kohtumenetluse keel: ungari.

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikus menetluses esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Ungari valitsus, esindajad: R. Somssich, M. Fehér ja K. Szíjjártó,
- Prantsusmaa valitsus, esindajad: G. de Bergues ja B. Beaupère-Manokha,
- Itaalia valitsus, esindaja: I. Bruni, keda abistas *avvocato dello Stato* F. Arena,
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: B. Simon ja R. Troosters,

olles 1. juuli 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- ¹ Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 15. märtsi 2001. aasta raamotsuse 2001/220/JSK ohvrite seisundi kohta kriminaalmenetluses (EÜT L 82, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 72; edaspidi „raamotsus”) artikli 1 punkti a ja artikli 10 lõike 1 tõlgendamist.
- ² Taotlus on esitatud kriminaalasjas, mis algatati Euroopa ühenduste rahaliste huvide kahjustamise süüdistuses E. Eredicsi ja M. Sápi vastu.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

- 3 Raamotsuse artikkel 1 näeb ette:

„Käesolevas raamotsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „ohver” on füüsiline isik, kes on kannatanud kahju, kaasa arvatud kehalised vigastused, vaimsed või hingelised kannatused või majanduslik kahju, mille on otseselt põhjustanud tegevus või tegevusetus, mis on vastuolus liikmesriigi kriminaalõigusega;

[...]

- c) „kriminaalmenetlust” mõistetakse kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt;

[...]

- e) „lepitusmenetlusena kriminaalmenetlusõiguses” mõistetakse enne kriminaalmenetlust või selle ajal läbirääkimiste pidamist ja lahenduse otsimist ohvri ja kuriteo toimepanija vahel, mida vahendab pädev isik.”

4 Raamotsuse artikkel 10 sätestab:

„1. Iga liikmesriik otsib võimalusi lepitusmenetluse soodustamiseks kriminaalasjade puhul, mida riik käsitleb seda tüüpi abinõu jaoks kohasena.

2. Iga liikmesriik tagab, et mis tahes kokkulepet ohvri ja kuriteo toimepannud isiku vahel, milleni on jõutud kriminaalasjade puhul lepitusmenetluse käigus, saab arvesse võtta.”

Siseriiklikud õigusnormid

5 Ungari kriminaalmenetluse seaduse (Büntető eljárás törvény, edaspidi „kriminaalmenetluse seadus”) § 221/A sätestab:

„1. Isikuvastaste (karistusseadustiku XII peatüki I ja III jagu), liiklus- (karistusseadustiku XIII peatükk) ning varavastaste (karistusseadustiku XVIII peatükk) süütegude puhul, mille eest saab kohaldada mitte rohkem kui viieaastast vangistust, võib kriminaalmenetluse käigus süüdistatava või kannatanu taotlusel või nende vabatahtlikul nõusolekul rakendada lepitusmenetlust.

2. Lepitusmenetluse eesmärk on aidata kaasa süüteo tagajärgede heastamisele ning kahtlustatava õiguspärasele käitumisele tulevikus. Lepitusmenetluses tuleb püüda saavutada lepituskokkuleppe sõlmimine kahtlustatava ja kannatanu vahel, mis on

aluseks kahtlustatava süü aktiivsele ülestunnistusele. Asja võib saata lepitusmenetlusse kriminaalmenetluse käigus ainult üks kord.

3. Prokurör peatab kriminaalmenetluse omal algatusel või kahtlustatava, kaitsja või kannatanu taotlusel kõige rohkem kuueks kuuks ning saadab asja lepitusmenetlusse, kui

- a) karistusseadustiku § 36 alusel võib kriminaalmenetluse lõpetada või karistust piiramatult kergendada;
- b) kahtlustatav on kohtueelse uurimise käigus süü üles tunnistanud, on nõus ja võimaline kannatanule tekitatud kahju hüvitama või süüteo tekitatud kahjulikke tagajärgi muul viisil kannatanule heastama;
- c) kahtlustatav ja kannatanu annavad mõlemad nõusoleku lepitusmenetluse läbiviimiseks ning
- d) kohtumenetlust ei ole süüteo laadi, toimepanemise viisi ja kahtlustatava isikut arvestades vaja läbi viia või põhjendatult võib eeldada, et kohus võtab karistuse määramisel süü aktiivset ülestunnistust arvesse.

[...]

5. Kahtlustatava ja kannatanu lepitusmenetluses esitatud ja menetluse aluseks olevat tegevust puudutavaid avaldusi ei saa tõendina kasutada. Lepitusmenetluse tulemusele ei saa kahtlustatava kahjuks tugineda.

6. Lepitusmenetluse üksikasjalikud eeskirjad sätestatakse eraldi seaduses.

7. Prokurör lõpetab menetluse, kui lepitusmenetluse tulemus on positiivne ja karistusseadustiku § 36 lõige 1 on kohaldatav, ning esitab süüdistuse, kui võib kohaldada karistusseadustiku § 36 lõiget 2. Kui kahtlustatav on alustanud lepitusmenetluse käigus saavutatud kokkuleppe täitmist, kuid temale võib kohaldada kriminaalkaristust, võib prokurör süüteo puhul, mille eest võib karistada mitte üle kolme aasta pikkuse vangistusega, süüdistuse esitamise üheks kuni kaheks aastaks edasi lükata.”

6 Ungari karistusseadustiku (Büntető törvénykönyv, edaspidi „karistusseadustik”) § 36 näeb ette:

„1. Karistust ei kohaldata isikule, kes on tekitanud kannatanule kahju isikuvastase (karistusseadustiku XII peatüki I ja III jagu), liiklus- (karistusseadustiku XIII peatükk) või varavastase (karistusseadustiku XVIII peatükk) süüteoga, mille eest ei karistata rohkem kui kolmeaastase vangistusega, ja kes on lepitusmenetluses kahju hüvitanud või süüteo kahjulikud tagajärjed muul viisil heastanud.

2. Karistust võib piiramatult kergendada lõikes 1 nimetatud süütegude korral, kui süüteo toimepanija on mitte rohkem kui viieaastase vangistusega karistatava süüteoga tekitatud kahju kannatanule lepitusmenetluses hüvitanud või süüteo kahjulikud tagajärjed muul viisil heastanud.

3. Eespool viidatud lõigete 1 ja 2 sätteid ei kohaldata, kui süüteo toimepanija

a) on korduvalt toime pannud süütegusid või samalaadseid süütegusid,

b) pani süüteo toime kuritegeliku ühenduse liikmena,

c) süütegu on põhjustanud surma,

d) pani tahtliku süüteteo toime katseajal, mille jooksul peatatakse vabadusekaotusliku karistuse täitmine, või – vabadusekaotusliku karistuse määramise korral, mis kuulub täitmisele tahtliku süüteo toimepanemise tõttu – enne kui kõnealust karistust täitma asutakse või siis tingimisi vabastamise ajal või ajal, mil süüdistuse esitamine edasi lükatakse.”

7 Karistusseadustiku § 314 kohaselt:

„1. Isikule, kes kahjustab Euroopa ühenduste eelarvet sellega, et esitab seoses

- a) toetustega Euroopa ühenduste poolt või nimel hallatavatest fondidest,
- b) Euroopa ühenduste poolt või nimel hallatavate eelarvesse tehtavate sissemaksetega

valeandmeid sisaldavaid avaldusi, kasutab valeandmeid sisaldavaid või võltsitud dokumente või ei täida temale pandud teavitamiskohustust või täidab seda ebaõige ettekujutuse loomiseks puudulikult, paneb toime kuriteo ja teda karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

2. Lõike 1 alusel võib karistuse määrata ka isikule, kes kasutab

- a) lõike 1 punktis a nimetatud toetust või
- b) lõike 1 punktis b nimetatud sissemaksega seotud soodustust heakskiidetud eesmärgist erinevalt.”

8 Karistusseadustiku § 318 sätestab:

„1. Isik, kes loob õigusvastase varalise kasu saamise eesmärgil teisele isikule ebaõige ettekujutuse või laseb tal ebaõiget ettekujutust omada ja tekitab seeläbi kahju, paneb toime kelmuse.

[...]

4. Kuriteo eest karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega, kui

a) kelmusega tekitatakse suurt kahju,

[...]”

9 Karistusseadustiku § 138/A tähenduses on kahju „suur, kui see on suurem kui 200 000 forinti, kuid väiksem kui 2 000 000 forinti”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

10 Põhikohtuasja peakohtualune E. Eredics on Apátistvánfalva lasteaia ja algkooli (edaspidi „kool”) direktor ning põhikohtuasja kaaskohtualune M. Sági on Apátistvánfalvi Hotel Apát Kereskedelmi és Szolgáltatási Korlátolt Felelősségű Társasági (Ungari

õiguse alusel asutatud osaühing, edaspidi „Hotel Apát Kft.”) juhataja ning Hotel Apát Kft. juhtimisel tegutseva hotelli Apát direktor.

- 11 Kooli ja Ungari PHARE CBC programmi väikeprojektide fondi (Magyarország – PHARE CBC Program Kisprojekt Alap 2001) vahel 30. juunil 2003 sõlmitud raamlepingu alusel andis fond koolile metsaraja projekti teostamiseks vajalikust summast toetust 80,15% ulatuses; projektijuht oli E. Eredics.
- 12 Toetus maksti välja 4. veebruaril 2004. Projekti üle teostas järelevalvet VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Kiemelten Közhasznú Társaság (Ungari regionaalarengu ja urbaniseerimise eesmärgil avalikes huvides tegutsev äriühing, edaspidi „VÁTI Kht.”), kes vastutas raamatupidamisaruannete eest.
- 13 E. Eredicsi ja hankemenetluse tulemusel välja valitud M. Sápi vahel sõlmitud lepingus kohustus M. Sápi 1 200 000 forinti (ligikaudu 4270 eurot) eest korraldama, ette valmistama ja kohapeal läbi viima koolitust seenetundjate põhitaseme eksami ettevalmistamiseks ning korraldama koolitusreise ja kohtumisi.
- 14 Lepingutingimuste täitmise tõendamiseks koostas M. Sápi Hotel Apát Kft. nimel täitmise aruande, mille ta esitas E. Eredicsile, kes maksis lõpparve kooli arveldusarvelt.
- 15 Kuna nimetatud lepingus ette nähtud seenetundmise põhikursuse tegelik läbiviimine ei olnud tõendatud, peeti kõnealuse lepingu täitmise tõendamiseks koostatud arvet ning päevikut valeandmetel põhinevaks. E. Eredics lisas projektitoimikusse valeandmetel põhinevad dokumendid ja aruande, mis koostati niisuguse koolitusreisi kohta,

mida ei korraldatud, ning hinnanguaruande, millele tundmatu isik oli grupijuhi nimel alla kirjutanud. Nimetatud toimik saadeti eespool mainitud lepingus võetud kohustuste täitmise tõendamiseks VÁTI Kht.-le.

- 16 20. juunil 2006 esitas füüsiline isik E. Eredicsi ja M. Sápi vastu kaebuse seoses ligikaudu 1 200 000 forinti alusetu väljamaksmisega.
- 17 Tehti määrus uurimise alustamiseks, mille käigus E. Eredics ilmus mitu korda kahtlustatavana uurimisasutuse ette, kuid ta ei tunnistanud siiski end süüdi teos, mille toimepanemises teda kahtlustati.
- 18 Prokurör esitas 2. septembril 2008 E. Eredicsi ja M. Sápi kohta koostatud süüdistusakti Szombathelyi Városi Bírósági, kvalifitseerides E. Eredicsi tegevuse Euroopa ühenduste rahaliste huvide kahjustamises seisneva kuriteona karistusseadustiku § 314 lõike 1 punkti a tähenduses ja nimetades E. Eredicsi ühel korral üksi täideviijana.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu üleskutsel tunnistas E. Eredics 24. novembril 2008 üles oma süü tegevuses, milles teda süüdistati, ning esitas taotluse lepitusmenetluse läbiviimiseks ning kriminaalmenetluse lõpetamiseks või karistuse piiramatuse ulatuses kergendamiseks kriminaalmenetluse seaduse § 221/A alusel.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustas 9. aprilli 2009. aasta kohtuistungil, et E. Eredicsi tegevuse võib kvalifitseerida ka kelmusena. E. Eredics jäi oma taotluse juurde kohaldada lepitusmenetlust ja ka oma süü varasema ülestunnistamise juurde.

- 21 22. aprilli 2009. aasta kohtuistungil andis VÁTI Kht. ohvrina nõusoleku lepitusmenetluse läbiviimiseks. Seetõttu peatas eelotsusetaotluse esitanud kohus kriminaalmenetluse lepitusmenetluse läbiviimiseks 22. oktoobrini 2009.
- 22 Prokurör kaebas nimetatud otsuse edasi. Süüdistusaktis esitatud faktilistele asjaoludele antud hinnangut arvestades ei kuulu tegu nende süütegude hulka, mille puhul on Ungari õiguses ette nähtud lepitusmenetlus. Pealegi ei saa lepitusmenetlust läbi viia, kuna E. Eredics ei tunnistanud end süüdi „kohtueelse uurimise käigus”, nagu on ette nähtud eespool viidatud paragrahvis 221/A. Lisaks sellele ei oma tähtsust, et VÁTI Kht. on ohvrina lepitusmenetluse läbiviimisega nõus. Tegelik ohver on Euroopa Ühendus, mistõttu ei ole lepitusmenetlus õigustatud.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Szombathelyi Városi Bíróság menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. [Eelotsusetaotluse esitanud] kohus ootab seoses nimetatud kohtus pooleli oleva kriminaalmenetlusega vastust küsimusele, kas [...] raamotsuse [...] artikli 1 punktis a määratletud mõiste „ohver” hõlmab ka „isikut, kes ei ole füüsiline isik”, arvestades raamotsuse artiklis 10 sätestatud kohustust soodustada kriminaalasjades ohvri ja kuriteo toimepanija vahelist lepitusmenetlust, täpsustades ja täiendades ühtlasi [Euroopa Kohtu 28. juunil 2007. aasta otsust kohtuasjas C-467/05: Dell’Orto, EKL 2008, lk I-5557].
2. [Eelotsusetaotluse esitanud] kohus ootab seoses [...] raamotsuse [...] artikliga 10 vastust küsimusele, kas seoses selle lõikega 1, mille kohaselt „[i]ga liikmesriik otsib võimalusi lepitusmenetluse soodustamiseks kriminaalasjade puhul, mida riik

käsitleb seda tüüpi abinõu jaoks kohasena”, saab mõistet „kriminaalasi” tõlgendada nii, et see hõlmab kõiki selliseid süütegusid, mille koosseisu tunnused vastavad sisuliselt seaduses sätestatud vastava koosseisu olulistele tunnustele?

3. Kas [...] raamotsuse [...] artikli 10 lõikes 1 sätestatud, et „[i]ga liikmesriik otsib võimalusi lepitusmenetluse soodustamiseks kriminaalasjade puhul [...]”, saab tõlgendada nii, et lepitusmenetluse jaoks ette nähtud tingimuste loomine kuriteo toimepanija ja ohvri poolel on võimalik vähemalt esimese astme kohtuotsuse tegemiseni, st kuriteo toimepanija süü aktiivne omaksvõtt kohtumenetluses pärast kohtueelse uurimise lõpetamist, kui kõik muud tingimused on täidetud, on kooskõlas lepitusmenetluse soodustamise nõudega?

4. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib seoses [...] raamotsuse [...] artikli 10 lõikega 1, kas nõue, mille kohaselt „[i]ga liikmesriik otsib võimalusi lepitusmenetluse soodustamiseks kriminaalasjade puhul, mida riik käsitleb seda tüüpi abinõu jaoks kohasena”, hõlmab ka garantiid, et kui seaduses sätestatud eeltingimused on täidetud, peab lepitusmenetluse läbiviimise võimalus olema kriminaalasjades üldiselt tagatud, ilma et selles osas oleks kaalutlusõigust? Seega, kui vastus küsimusele on jaatav, kas sellise tingimuse olemasolu, mille kohaselt „[...] arvestades kuriteo laadi, toimepanemise tingimusi ja kahtlustatava isikut võib menetlust mitte läbi viia või põhjendatult eeldada, et kohus võtab kahetsust karistuse määramisel arvesse”, vastab artikli 10 sätetele (nõuetele)?”

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

- ²⁴ Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse artikli 1 punkti a ja artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et mõiste „ohver”, pidades silmas artikli 10 lõikes 1 sätestatud lepitusmenetluse soodustamise eesmärki kriminaalasjades, hõlmab juriidilisi isikuid.
- ²⁵ Nagu Ungari, Prantsuse ja Itaalia valitsus ning Euroopa Ühenduste Komisjon õigesti märkisid, on Euroopa Kohus juba otsustanud, et arvestades raamotsuse teksti ja üldist ülesehitust, hõlmab mõiste „ohver” raamotsuse tähenduses, nagu see on määratletud raamotsuse artiklis 1, ainult füüsilisi isikuid (vt selle kohta eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Dell’Orto, punktid 53–56).
- ²⁶ Nimetatud kohtuotsuse Dell’Orto punktis 53 otsustas Euroopa Kohus niisiis, et raamotsuse artikli 1 punkti a sõnastusest, mis määratleb raamotsuse tähenduses ohvri kui „füüsilise” isiku, kes on kannatanud kahju, kaasa arvatud kehalised vigastused, vaimsed või hingelised kannatused või majanduslik kahju, mille on otseselt põhjustanud tegevus või tegevusetus, mis on vastuolus liikmesriigi kriminaalõigusega, endast nähtub, et raamotsuse kõnealune säte hõlmab vaid füüsilisi isikuid, kes on niisugust kahju kannatanud.
- ²⁷ Euroopa Kohus märkis sama kohtuotsuse punktides 55 ja 56, et raamotsuse üheski muus sättes ei leidu viidet sellele, et liidu seadusandja oleks soovinud selle raamotsuse kohaldamise eesmärgil laiendada mõistet „ohver” ka juriidilistele isikutele, ja et – otse

vastupidi – mitu raamotsuse sätet kinnitavad, et seadusandja eesmärk oli hõlmata üksnes füüsilistest isikutest ohvreid, kes on kuriteo tagajärjel kahju kannatanud. Sellega seoses mainis Euroopa Kohus lisaks raamotsuse artikli 1 punktile a, milles võimaliku kahju liikidena viidatakse kehalistele vigastustele, vaimsetele või hingelistele kannatustele, nii raamotsuse artikli 2 punkti 1, mis kohustab liikmesriike tagama ohvrite kohtlemise üksikisiku vääriskust austavalt, kui ka sama artikli 2 lõiget 2, mis näeb ette kaitsetutele ohvritele võimaldatava erikohtlemise, ja raamotsuse artikli 8 lõiget 1, mis kohustab liikmesriike tagama sobival tasemel kaitse ohvrite perekondadele või samalaadses olukorras isikutele.

²⁸ See, et mõned liikmesriigid näevad lepitusmenetluse ette juhuks, kui ohver on juriidiline isik, ei sea kahtluse alla järeldust, millele Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses Dell’Orto jõudis.

²⁹ Kuivõrd raamotsusega ei ühtlustata kõnealust valdkonda täielikult, siis ei takista see tegelikult liikmesriikidel kohaldada selle sätteid ka siis, kui ohver on juriidiline isik, ega kohusta neid selleks.

³⁰ Samuti ei kujuta raamotsuse tõlgendus, mille kohaselt hõlmab see ainult füüsilisi isikuid, endast diskrimineerimist juriidiliste isikute suhtes. Nimelt võis liidu seadusandja õiguspäraselt kehtestada ainult füüsilisi isikuid kaitsva süsteemi, kuna viimati nimetatud on juriidiliste isikute olukorraga võrreldes objektiivselt erinevas olukorras seetõttu, et nad on kaitsetumad, ja tulenevalt nende huvide laadist, mida võidakse kahjustada vaid füüsiliste isikute suhtes toime pandud süütegudega, näiteks ohvri elu ja füüsiline tervis.

- 31 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb raamotsuse artikli 1 punkti a ja artiklit 10 tõlgendada nii, et mõiste „ohver”, pidades silmas nimetatud artikli 10 lõikes 1 sätestatud lepitusmenetluse soodustamise eesmärki kriminaalasjades, ei hõlma juriidilisi isikuid.

Teise küsimus

Euroopa Kohtu pädevus

- 32 Ungari valitsus märgib, et kriminaalmenetluse seadus võimaldab kasutada lepitusmenetlust juhul, kui kannatanu ei ole füüsiline isik. Kuid kuna raamotsuse kohaldamisala hõlmab vaid füüsilisest isikust ohvreid, ei puutu raamotsus põhikohtuasjas igal juhul asjasse.
- 33 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale võib Euroopa Kohus vastata eelotsuse küsimusele isegi siis, kui põhikohtuasja asjaolud jäävad liidu õiguse kohaldamisalast välja, kui siseriiklikud õigusnormid järgivad liidu õiguses reguleerimata olukorra reguleerimisel liidu õiguses sätestatud. Euroopa Kohtu praktika kohaselt on liidu õiguskorra huvides lahknevate tõlgenduste vältimiseks vaja anda igale liidu õigussättele ühtne tõlgendus, olenemata selle sätte kohaldamise asjaoludest (vt selle kohta eelkõige 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-130/95: Giloy, EKL 1997, lk I-4291, punktid 19–28, 11. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-267/99: Adam, EKL 2001, lk I-7467, punktid 23–29, 15. jaanuari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-43/00: Andersen og Jensen, EKL 2002, lk I-379, punktid 15–19, ja 16. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-3/04: Poseidon Chartering, EKL 2006, lk I-2505, punktid 14–19).

- 34 Nagu Ungari valitsus aga tunnistab, viis § 221/A kriminaalmenetluse seadusesse alates 1. jaanuarist 2007 sisse lepitusmenetluse, mis selles loetletud süütegude puhul ei tee mingit vahet selle alusel, kas ohver on füüsiline või juriidiline isik.
- 35 Euroopa Kohtul ei puudu seega pädevus teisele küsimusele vastamiseks üksnes selle asjaolu tõttu, et raamotsus hõlmab vaid füüsilisi isikuid.

Sisulised küsimused

- 36 Selle küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et see kohustab liikmesriike võimaldama lepitusmenetluse kasutamist kõikide süütegude puhul, mille siseriiklikes õigusaktides määratletud koosseisu tunnused vastavad sisuliselt niisuguste süütegude koosseisu tunnusele, mille puhul need õigusaktid näevad sõnaselgelt ette lepitusmenetluse.
- 37 Sellega seoses tuleb märkida, et peale selle, et EL artikkel 34 jätab raamotsusega taotletava tulemuse saavutamiseks vajaliku vormi ja meetodite valiku riigi asutustele, piirduvad raamotsuse artikkel 10 sellega, et kohustab liikmesriike otsima võimalusi lepitusmenetluse soodustamiseks kriminaalasjade puhul, mida nad „käsitle[vad] kohasena”, millest tulenevalt kuulub nende kriminaalasjade valik, mille puhul võib lepitusmenetlust kohaldada, liikmesriikide hindamispädevusse.
- 38 Artikli 10 sõnastusest endast ja ulatuslikust kaalutusõigusest, mille raamotsus jätab riigi ametiasutustele raamotsuse eesmärkide rakendamise konkreetsete üksikasjade

osas (vt 9. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-404/07: Katz, EKL 2008, lk I-7607, punkt 46), nähtub, et otsustades võimaldada lepitusmenetluse kohaldamist üksnes isikuvastaste, liiklus- ja varavastaste süütegude puhul, kusjuures see valik on seotud peamiselt õiguspoliitiliste põhjustega, ei ole Ungari seadusandja ettenähtud kaalutusõigust ületanud.

- 39 Kuigi liikmesriikide hinnang võib tõepoolest olla piiratud kohustusega kasutada kõnealuste süüteoliikide kindlaksmääramiseks objektiivseid kriteeriume, ei viita miski sellele, et kõnealusel juhul see nii ei ole.
- 40 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb raamotsuse artiklit 10 tõlgendada nii, et see ei kohusta liikmesriike võimaldama lepitusmenetluse kasutamist kõikide süütegude puhul, mille siseriiklikes õigusaktides määratletud koosseisu tunnused vastavad sisuliselt niisuguste süütegude koosseisu tunnusele, mille puhul need õigusaktid näevad sõnaselgelt ette lepitusmenetluse.

Kolmas ja neljas küsimus

Euroopa Kohtu pädevus

- 41 On kindel, et Ungari õigus ei näe lepitusmenetluse kohaldamist ette Euroopa ühenduste rahaliste huvide kahjustamist puudutava süüteo puhul. Lisaks nähtub teisele küsimusele antud vastusest, et raamotsusest ei saa tuletada, et see kohustab liikmesriike juhul, kui ohver on füüsiline isik, ette nägema lepitusmenetluse kasutamise süütegude puhul, mille suhtes siseriiklikud õigusaktid ei näe ette niisugust menetlust,

kuigi niisuguse süüteo koosseisu tunnused on samad kui süütegudel, mille korral on lepitusmenetlus võimalik.

- 42 Kuna lepitusmenetluse kasutamine ei ole ilmselgelt võimalik niisuguses olukorras, nagu on vaatluse all põhikohtuasjas, siis ei ole järelikult kolmandale ja neljandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

- 43 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta raamotsuse 2001/220/JSK ohvrite seisundi kohta kriminaalmenetluses artikli 1 punkti a ja artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et mõiste „ohver”, pidades silmas nimetatud artikli 10 lõikes 1 sätestatud lepitusmenetluse soodustamise eesmärki kriminaalasjades, ei hõlma juriidilisi isikuid.

2. Raamotsuse 2001/220 artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et see ei kohusta liikmesriiki võimaldama lepitusmenetluse kasutamist kõikide süütegude puhul, mille siseriiklikes õigusaktides määratletud koosseisu tunnused vastavad sisuliselt siisuguste süütegude koosseisu tunnusele, mille puhul need õigusaktid näevad sõnaselgelt ette lepitusmenetluse.

Allkirjad